

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

NÉPTÁNC – TÁRSASTÁNC – TÁRSADALMI VISZONYOK

**A TÁRSASTÁNCOK ÉS A PARASZTI TÁNCKULTÚRA KAPCSOLATÁNAK
VIZSGÁLATA TÖRTÉNETI BIHAR PÉLDÁJÁN**

Kavecsánszki Máté

Témavezető: Prof. Dr. Keményfi Róbert

DEBRECENI EGYETEM

Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

Debrecen, 2014.

Tartalom

I. Az értekezés előzményei, célkitűzése, a téma körülhatárolása

II. Az alkalmazott módszerek vázolósa

III. Az értekezés új tudományos eredmények tézisszerű felsorolása

IV. Az értekezés tárgyában megjelent munkák

V. Az értekezés tárgyában tartott konferencia előadások

VI. A szerző további, megjelent publikációi

VII. A szerző további konferencia előadásai

I. Az értekezés előzményei, célkitűzése, a téma körülhatárolása

Az értekezés megírásának előzménye egy közel egy évtizedes kutatómunka, amelyet 2004-től kezdve folytatok a magyar tradicionális tánc kultúra és a társastáncok kapcsolatának tárgykörében. A történeti Bihar vármegye településein végzett terepkutatások mellett tudománytörténeti vizsgálódások történeti forráskutatások és paradigma-összehasonlítások képezték a disszertáció megírásának tudományos előzményét.

Az értekezés témája a magyarországi táncfolklorisztikai, antropológiai és néprajzi kutatások közös határterületét jelentő társastánc-kutatás, vagyis a magyar tradicionális paraszti tánc kultúra 20. századi változási folyamatainak feltárása, ezen keresztül a néptáncok és a társastáncok kölcsönhatásának vizsgálata. Az általános magyarországi történeti folyamatok feltárása mellett az értekezés a történeti Bihar vármegyében fekvő két esetpélda elemzését, valamint a folklorisztikai, antropológiai és néprajzi vizsgálati módszerek együttes alkalmazási lehetőségének bemutatását, illetve új megközelítési lehetőségek bemutatását tartalmazza. A disszertáció azon elfogadott, de sokszor kevésbé alkalmazott tudományos alapállásból indul ki, miszerint egy lokális közösség táncműveltsége képes modellezni magának a közösségnek a társadalmi dimenzióit, ezáltal lehetségessé válik a táncszokást hordozó közösség szociokulturális hátterének vizsgálata. Az értekezésben bemutatásra kerülő kutatásaimmal a tánc kultúra elemzésén keresztül igyekeztem közelebb kerülni a lokális társadalmi valóság megértéséhez.

Az értekezés célkitűzése a paraszti társadalom hagyományos táncműveltsége és az „idegen” kulturális jelenséggént belépő társastáncok kölcsönhatásának vizsgálata nem elsősorban táncfolklorisztikai, mint inkább társadalomnéprajzi és antropológiai szempontból. Céлом a történeti előzmények, országos tendenciák és az esetpéldák segítségével annak bizonyítása, hogy egy közösség tánckincsének vizsgálata a helyi társadalom szociokulturális hátterének megértéséhez vihet közelebb. Az értekezésben a tánc tudományi kutatások olyan irányát vázolom fel, amely eltér a magyar táncfolklorisztika klasszikus kutatási irányától és a tánc tudomány antropológiai paradigmájához kerül közel. Munkám egyik fontos célja annak hangsúlyozása, hogy a nem hagyományosnak (nem „népinek”) tartott mozgásrendszer használata is a tradicionális paraszti kultúra megnyilvánulása, ennek okán nem kerülhető ki az elemzése és a helyi társadalomban bekövetkező szociokulturális változások függvényében történő értelmezése. Ennek okán a dolgozatban részletesen és történeti síkokba rendezetten mutatom be az a társadalomtörténeti hátteret, amely keretét képezi a hagyományos népi és az

új (városi, polgári) táncműveltség érintkezésének, egymásra hatásának. Az általános tendenciák vázolása után a bemutatásra kerülő esetpéldákat is e szempont szerint elemzem. Célom annak igazolása, hogy a helyi társadalom táncműveltsége látens vagy manifeszt módon mindig visszatükrözi a közösségi identitás meghatározó elemeit, vagyis a tánc kultúrán keresztül a közösség gyakorlatilag önmagát reprezentálja. A táncműveltségben bekövetkező változások ekképpen a közösséget érő kulturális és társadalmi hatásokat tükrözik vissza. A társadalmi környezet és a táncműveltség kapcsolatának megrajzolása során a hagyományos táncfolklorisztika módszerek és a minél szélesebb komplexitás megvalósítására törekszem.

Az értekezés első fejezetében az elmúlt tíz év kutatási célkitűzéseit foglaltam össze, illetve a terepkutatások helyszíneit mutattam be.

A II. fejezetben a kelet-európai táncfolklorisztikai módszer és az amerikai eredetű táncantropológia összehasonlítására vállalkozom. Célom az volt, hogy rávilágítsak a két tánckutató paradigma közötti eltérésekre és hasonlóságokra, meghatározzam a magyar táncfolklorisztika viszonyát az antropológiához és hogy kiemeljem, a modern tánc tudományi kutatásoknak mindkét paradigma módszertani elemeit alkalmaznia kell. Összetételük aránya természetesen a kutatás céljától függ.

A III. fejezet a társastáncok és a paraszti tánc kultúra kapcsolatának nagy ívű összefoglalása, amely három fő egységre osztható. Az első egy kutatástörténeti összefoglalást jelent, amelyben a társastáncok vizsgálatát a magyar táncfolklorisztikai kutatások történetében helyezem el, a 20. század elejétől napjainkig. A második egységben a társastáncok és a tradicionális táncműveltség kapcsolatának kutatási feladatait foglaltam össze. A harmadik egységben a kutatások során felmerülő terminológiai kérdések feloldásának javaslata olvasható. Utóbbival az volt a célom, hogy egyfajta konszenzus létrejöttét segítsen elő a táncantropológia, táncfolklorisztika, táncszociológia eltérő terminológiai hálója között.

A IV. fejezet a társastáncok és a magyar népi műveltség kapcsolatának történetét mutatja be. A szociokulturális háttérrel mindvégig párhuzama állítom a tánc történeti folyamatokkal, így a társastáncok terjedésének és a tradicionális kultúrával való kapcsolatának történetét a 16. századtól a 20. század közepéig elemzem. Részletesen kitérek a 20. századi folyamatokra, az elterjedés kérdésre, az elsajátítás lehetőségeire, a tánc kísérőjelenségeinek megváltozására.

Az V. fejezet már a terepkutatások eredményének közzétételt készíti elő. Célom itt a történeti Biharban végzett táncfolklorisztikai kutatások történetének összefoglalása, a térség táncfolklorisztikai jellegzetességeinek bemutatása és az esetpéldák kiválasztásának indoklása volt.

A VI. fejezetben a társastáncok és a tradicionális táncműveltség kapcsolatának köröstárkányi esetpéldája olvasható. A fejezet legfőbb célja annak bemutatása, hogy egy nyelvszigetként létező, rendkívül archaikus kultúrával rendelkező közösség hogyan fogadja a modern polgári társastáncok jelentkezését, illetve hogy hogyan lehetséges mindennek a kontextuális táncantropológiai vizsgálata. Célom volt az is, hogy a táncműveltség etnikai vonatkozásait, a közösségi identitás táncon keresztül történő megnyilvánulásának sajátosságait is szemléltessem.

A VII. fejezet Messzelátó-Sóstó esetében a narratív paradigma alkalmazásával mutatja be a társastáncok jelentkezését. A település éles kontrasztját adja a köröstárkányi példának, hiszen Messzelátó-Sóstó az uradalmi cselédszállások és majorsági tanyák lakosságának összetelepítésével mesterségesen létrehozott település, amely önálló tradicionális táncműveltségével nem rendelkezett. A mai község helyén egykor az Alföld legnagyobb fürdőkomplexuma állt, amely kulturális transzferként működött a városi és a helyi tanyai rétegműveltségek között. A táncélet és az abban megjelenő társastáncok rekonstruálása a táncműveltség kutatásában is alkalmazható narratív paradigma módszerének esetpéldáját adja.

A VIII. fejezet az értekezés összefoglalását és a konklúziók levonását tartalmazza. Célja, hogy a bemutatott eredményeket keretbe foglalva még egyszer kiemelve az antropológiai és folklorisztikai módszertan együttes alkalmazásának, a táncműveltség társadalmi kontextusban való értelmezésének szükségességét és hogy hangsúlyozza, a társastáncok kutatása a hagyományos paraszti társadalom és műveltség átalakulásának vizsgálatát teszi teljesebbé.

II. Az alkalmazott módszerek vázolója

Az értekezés első, tudománytörténeti- és elméleti fejezetei egy a táncműveltség belüli új kutatási terület kialakítását kívánják megalapozni. Ehhez nélkülözhetetlen volt a hazai források és kutatási előzmények mélyreható feltárása és kritikai elemzése. Ez tette lehetővé a táncműveltségi paradigmák közötti összehasonlítást, a terminológiai problémák feloldására vonatkozó javaslattevételeket, illetve a hagyományos paraszti táncműveltség és a társastáncok közötti kapcsolatok kutatási irányainak kijelölését.

Az értekezésben szereplő Köröstárkány és Messzelátó vizsgálata egy csaknem egy évtizedes kutatómunka keretében valósult meg. A történeti Bihar vármegyében, a magyarországi Észak-Biharban és a romániai Dél-Biharban, a Fekete-Körös völgyében

végzett kutatásaim 2006-ban vették kezdetüket. A néprajzi-antropológiai terepmunka módszerével végzett vizsgálódásaim azóta is rendszeresek a térségben.

Az értekezésben bemutatásra kerülő két esetpélda vizsgálata eltérő módszerrel, de ugyanazon cél érdekében történt: A hagyományos tánc kultúra átalakulásának és a társastáncok jelentkezésének vizsgálata a szociokulturális környezet dinamikus folyamatainak előtérbe állításával.

A romániai magyar település, Köröstárcány táncéletét a 20. század közepéig elemezem a kontextuális táncantropológia módszertana szerint. A társastáncok szerepének kutatásához egy rendkívül hagyományörző közösség esetében nélkülözhetetlen volt a hagyományos táncélet komplex, a tánc minden kontextusát figyelemmel kísérő elemzése. Minthogy az elsődleges szempont az új kulturális jelenség, a társastáncok megjelenésének és fogadtatásának vizsgálata volt, viszonylag nagy időbeli távolság alakult ki a jelen és a vizsgált korszak között. A kontextuális feldolgozás ugyanakkor lehetővé tette, hogy a tánc kultúra társadalmi vonatkozásaival kapcsolatban Köröstárcányban esetében a kulturális hagyományörző attitűd is vizsgálható legyen a táncműveltség példáján.

Messzelátó-Sóstó esetében a narratív paradigma segítségével rekonstruáltam az egykori uradalmi majorságok agrárcselédsége által is látogatott, 1942-ben megszűnt Konyári Sóstófürdő táncéletét. A narratív módszer alkalmazására az adott lehetőséget, hogy a település mai formájában gyakorlatilag nem létezett a vizsgált korszakban, így a táncéletre való visszaemlékezés során az adatközlőknek előbb mentálisan újra kellett alkotniuk a fizikai környezetet is. Ennek során vizsgálható vált az is, hogy az élettörténeti emlékezetben milyen szerepet játszik a táncélet és az hogyan vesz részt a múlt (re)konstruálásának folyamatában.

Mindkét elemzési módszer tökéletesen alkalmas a közösségi tánc kultúra és az azt befolyásoló társadalomtörténeti jelenségek kapcsolatának komplex vizsgálatára.

III. Az értekezés új tudományos eredményeinek tézisszerű felsorolása

Az értekezésben bemutatott eredmények egy új kutatási terület kialakításának szándékával, az ehhez szükséges tudománytörténeti előzmények feltárásával, a lehetséges irányok, témák, módszertani megközelítések vázolásával, egyúttal két település táncos múltjának bemutatásával járulnak hozzá a magyar paraszti közösségek szociokulturális változásainak néprajzi-antropológiai vizsgálatához.

1. A táncfolklorisztika és a táncantropológia eltérő körülmények között történő kialakulásának, fejlődésének, céljainak, módszereinek bemutatásával érzékeltettem, hogy a két tudományszak közötti határok – a viták ellenére is – egyre inkább elmosódnak, az eredetileg két önálló paradigma összeolvadásával pedig a tánc kutatás még komplexebb módszere kezd kialakulni. Megállapításaim szerint a társastáncok vizsgálata sajátos módszertant, a társadalmi szemlélet kiszélesítését teszi szükségessé a tánc kutatásban, amelyhez az antropológia jelenleg több támpontot ad, mint a folklorisztika. Az antropológia hangsúlyosabban irányítja a figyelmet a tánc társadalmi hátterére, a kulturális jelenségek változása pedig – álláspontom szerint – csak társadalmi folyamatok összefüggésében értelmezhetőek árnyaltan.

2. A magyar táncfolklorisztikai kutatások a 20. század eleje óta érintették, kerülgették a paraszti táncéletben megjelenő társastáncok kérdését. A kutatástörténeti előzmények kritikai feltárására, a magyar táncfolklorisztika társastáncokkal szemben elvi alapállásainak bemutatására ez az értekezés vállalkozik először. A tudománytörténeti összefoglalás során bebizonyosodott, hogy a magyar táncfolklorisztika mindvégig magában hordozta a társastáncok vizsgálatának lehetőségét, ennek fontosságát többen is hangsúlyozták, jelentős előrelépések, célzott kutatások azonban a kilencvenes évekig alig történtek.

3. Az értekezés a 2006-tól végzett kutatások tapasztalataira támaszkodva javaslatot tesz a tradicionális paraszti tánc kultúra és a nemesi-polgári társastáncok közötti kapcsolatot vizsgáló kutatási programra, gyakorlatilag kijelöli a vizsgálandó területeket. Ezzel segíti elő a tánc tudományon belüli új kutatási terület kialakítását.

4. A tradicionális tánc kultúra és a társastáncok kapcsolatának elemzését vállaló kutatási területnek az az egyik nagy nehézsége, hogy a hagyományos tánc kultúra leírására használt néprajzi és táncfolklorisztikai fogalmakat a társastáncok vizsgálata miatt egyéb tánc tudományi szakterületen (táncantropológia, táncszociológia) meghonosodott fogalmakkal

kell együtt alkalmazni. A disszertáció – részben a tudománytörténeti előzményekre hivatkozva – tesz kísérletet, ajánlásokat egy egységes terminológiai rendszer kidolgozására, többek között a táncnyelv, a divattánc, a néptánc-társastánc, a történelmi és polgári társastánc vonatkozásában. Ez több esetben a régi, meghonosodott definíciók felülvizsgálatát, kiegészítését, olykor lecserélését eredményezte.

5. A társastáncok és a paraszti tánc kultúra kapcsolata nem csak a felbomló, 20. századi lokális közösségekre jellemző, ahogyan azt az értekezés tánc történeti fejezetei be is mutatják. Vitathatatlan, hogy a parasztságot érő társadalmi változási folyamatok történetében a 19. század utolsó évtizede, még inkább a 20. század első évtizedei jelentenek gyökeres fordulatot. A korábbi századok külső kulturális hatásaival szemben ugyanis most olyan folyamat veszi kezdetét, amely a közösség részről is igenli a változásokat és az akkulturáció eredménye a teljes műveltség átalakulása, illetve a paraszti közösségek lassú polgárosodása, végső soron felbomlása lesz. A paraszti kultúra átrétegződése a tradicionális tánc kultúra átalakulását is eredményezi. Minthogy értekezésemben a lokális tánc kultúrát az adott közösség kollektív tudatának, identitásának kifejezésére alkalmas jelenségként (performanszként) értelmezem, álláspontom szerint a közösség kulturális, szociális környezetében bekövetkező változások párhuzamba állíthatóak a tánc műveltségben jelentkező módosulásokkal. Így a társastáncoknak a paraszti táncéletben betöltött szerepe, integrációjának mélysége, vagy annak elmaradása lehetőséget ad a közösségben bekövetkező szociokulturális folyamatok modellezésére. Az ilyen irányú kutatások során figyelembe kell vennünk, hogy a közösség társadalmi valóságának vizuális kivetüléseként felfogott tánc cselekményt és a hozzá kapcsolódó szokásrendszert a társadalmi jelenségek, történelmi helyzet, etnikai viszonyok mellett politikai-propagandisztikus törekvések, illetve divatirányzatok is befolyásolhatják.

6. Az értekezés esetpéldái a történeti Bihar vármegye területén található települések. Észak-Bihar a bihari térség egyéb közismertebb kistájai között néprajzi szempontból első ránézésre jellegtelennek tűnő terület. A magyar néptánc tudomány Észak-Bihar fogalmát nem alkalmazza. Kutatásaim az észak-bihari komplex néprajzi kutatási program keretében ezen a helyzeten kívánnak változtatni. Az értekezés az észak-bihari szabadtéri táncalkalmak átalakulásának vizsgálatával, illetve a messzelátó-sóstói esetpélda bemutatásával szolgálja ezt a célt.

7. A dél-bihari esetpéldaként kiválasztott Köröstárcány romániai magyar többségű település, több évszázados hagyományokkal rendelkező, hagyományos népi kultúráját magyar identitásának fontos elemeként őrző közösség. A kontextuális tánc antropológiai kutatások során bebizonyosodott, hogy Köröstárcányt nem érte el a társastáncok terjedésének első

hulláma (kötött, szabályozott térszerkezetű társastáncok) és a második hullám is csak késve jelentkezett. A közösség életében nem hagytak mély nyomot ezek a táncok, jelenlétük a tárkányi hagyományos táncéletben (vagyis a szabadtéri táncalkalmakon) alig egy évtizedet jelentett. A falun belüli anyagi szempontú társadalmi elkülönülés (alszeg-felszeg) lassú felbomlása, a táncterek egységesedése és a hivatásos tánciskola hiánya miatt nem volt olyan csoport a faluban, amely a társastáncokban a további elkülönülés lehetőségét, a polgárosodás eszközét látta volna. A társastáncok népszerűtlenségének, rövid ideig tartó divat jellegének számos, a paraszti polgárosulás folyamatának lassú jelentkezésével összefüggő oka lehet, de a jelenség mögött megbújik A Fekete-Körös völgyi magyar települések kulturális elzártsága is. Nem tekinthetünk el a település szórvány jellegétől sem, amely a kutatási eredmények szerint a hagyományos tánckincset a nemzeti identitás reprezentálásának eszközévé tette, ez pedig védelmet biztosított számára az új táncdivatokkal szemben.

8. Köröstárkány esetében a kontextuális táncantropológiai módszer lehetőséget adott a tánc nemzeti-etnikai identitással való összekapcsolódásának vizsgálatára is. . Köröstárkányban a táncsal kapcsolatos adatközlői elbeszélésekben olyan mögöttes gondolatok húzódnak meg, amelyek a tánc etnikai vonatkozásaira utalnak: azt a magyarországi kutatásokból is jól tudjuk, hogy a „városinak” nevezett szokások megjelenését a falu idősebb lakossága mindig is egyfajta gyanúval, idegenkedéssel, olykor megvetéssel fogadta. Ez megfigyelhető volt Köröstárkány esetében is, ugyanakkor van egy lényegi különbség: a „városi” jelző több visszaemlékezésben kapcsolódott össze a „román” jelzővel is, vagyis az „idegen” szokáselem megjelenése itt nem csupán egy eltérő társadalmi réteg, hanem egy eltérő etnikum kulturális „térhódítását” jelentette – legalábbis gondolatilag, hiszen a megjelenő táncokat –sokszor nem is a román etnikumtól tanulták el.

9. Messzelátó-Sóstó esetében az a tény, hogy a mai település helyén egykoron egy neves fürdőkomplexum állt, illetve hogy a község mai lakossága mesterségesen létrehozott közösség, speciális vizsgálati módszert igényelt. A kutatás indoka maga a fürdő léte, amely a tanyavilág kellős közepén létesült és így a környék paraszti sorban élő cselédtársadalmi lakosságát egy igen exkluzív társadalmi réteggel hozta kapcsolatba. A narratív paradigma alkalmazása a hagyományos táncélet, illetve a társastáncok kutatásában is nóvumnak számít. Az emlékezési folyamatban az adatközlők először az egykori tánctér fizikai környezetét keltették életre mentálisan, majd ezután kezdődhetett meg a táncélet konstruálása. A kutatások során a narratív memoárok reprezentálásának alapvető törvényszerűségeinek figyelembe vételével történt meg a fürdővel kapcsolatos emlék-töredékek értelmezése. Az így létrejövő fürdő-narratívumban jelent meg a táncélet egykori képe, tere. A narratív paradigma

alkalmazása egyrésztől felhívta a figyelmet a táncélet kutatásában megjelenő konstruktivizmus kérdéseire, az egykor volt jelenségek újrakonstruálásának és a történeti valósághoz való viszonyának problematikájára, illetőleg a tánc kulturális narratívaként való értelmezésének lehetőségére. Emellett a sóstófürdő esetében az egykor volt szociokulturális környezet, a paraszti milióbe belépő „idegen test” jelenségének megragadását is szolgálta. Az észak-bihari ruralitásban megjelenő fürdő és annak polgári környezete kiváló lehetőséget adott a társasági táncok és a paraszti táncnyelv kapcsolatának elemzésére. A speciális társadalmi környezetben a társastáncok hatásának szokatlan ereje volt megfigyelhető. Ellentétben Köröstárkánnyal, itt nem létezett olyan zárt közösség, amely akár a külső, idegen nemzeti hatásokkal szemben is, védekezésükkel összezárt volna és elutasított volna minden idegen kulturális elemet. Mindkét esetpélda igazolja tehát, hogy a táncművészetben bekövetkező változások, vagy azok elmaradása a belső és külső szociokulturális környezet dinamizmusával függ össze.

10. A társastáncok elterjedését a tradicionális paraszti kultúrában a táncfolklorisztika hosszú évtizedeken keresztül a népi kultúra leromlásaként, pusztulásként értelmezte. A disszertáció eredményei arra hívják fel a figyelmet, hogy a társastáncok megjelenését nem célszerű a táncművészet tartalmi kiüresedéseként értelmezni, minthogy a társastáncokat szórakozó funkciójú, tartalom nélküli mozgásformaként festették le. Tagadhatatlan, hogy a társastánc a nemesi polgári közegben valóban szórakozó funkciót tölt be – noha a táncok reprezentációs és politikai szerepe miatt ezt a kijelentést is árnyalni kell –, de ugyanez megfigyelhető a paraszti táncműveltségben is az új stílusú néptáncok esetében. Az értekezés esetpéldái azt bizonyították, hogy amikor egy táncnyelv elhagyja eredeti közegét és egy másik társadalmi rétegnél talál befogadásra, főként politikai és identikus okok miatt feltöltődhet tartalommal és szimbólummá válhat. A társastánc nagyon is rendelkezik tartalommal és szimbolikus jelentéssel, amellyel a paraszti közösség vagy annak bizonyos csoportjai vagy azonosulni kívánnak vagy elhatárolódni tőle. Messzelátó-Sóstólakosai a cselédhelyzet okán kiszakadtak saját tradicionális közegükből és a koherens hagyományokkal rendelkező közösség mintáját a fürdő polgári közönségében vélték felfedezni. Ezzel szemben Köröstárkány közössége maga is rendelkezett komplex, tradicionális, erős kulturális rendszerrel, amely ráadásul védelemre is szorult az idegen etnikai környezetben. Így a társastáncok Köröstárkányban nem találták meg azt a funkcionális rést, amelyet betölthettek volna.

IV. Az értekezés tárgyában megjelent publikációk

1. A táncantropológiai módszer alkalmazásának lehetőségei a nemzeti-etnikai identitás vizsgálatában. In: Karlovitz János Tibor (szerk.): Tanulmányok az emberi gondolkodás tárgykörében. International Research Institute s.r.o. Komárno. 2013. 89-97. <http://www.irisro.org/inter2013magyar/012KavecsanszkiMate.pdf>
2. A társastáncok és a néptáncok egymásra hatásának kutatási programja. In. Kavecsánszki Máté – Szászfalvi Márta: Tanulmányok Ujváry Zoltán 80. születésnapja alkalmából. NotitiaeIuvenum II. Debrecen, 2012. 71-88.
3. Szempontok az észak-bihari szabadtéri táncalkalmak táncantropológiai elemzéséhez. Ethnica, XIII/4. 2011. 67-70.
4. Szüreti szabadtéri táncalkalmak. Jegyzetek az észak-bihari szőlő- és borkultúra táncfolklorisztikai jellegzetességeihez. In. Bihari-Horváth László (szerk.): Észak-Bihar szőlő- és borkultúrája. Újabb eredmények Észak-Bihar homoki szőlőskert-vidékének néprajzi kutatásából. A Kurucz Albert Falumúzeum Közleményei 2. Észak-Bihar néprajza II. Konyár, 2010. 171-180.
5. Táncfolklorisztikai jegyzetek a házasságkötés hosszúpályi szokásrendszeréhez. In. Bihari-Horváth László (szerk.): A pályi parasztság hagyományos kultúrája. Észak-Bihar néprajza I. Hosszúpályi, 2010. 237-246.
6. „...Kárhoztatandó hát a fajtalan Táncz...”. Collegium Doctorum 2010. 244-254.
7. Társastáncok a magyar paraszti közösségekben. In. Varga Sándor (szerk.): Folkszemle. 2009. december. (<http://www.folkradio.hu/folkszemle/main.php>)
8. Konyári-Sóstófürdő táncélete a 20. század első felében a konstruált fürdő-narratívum relációjában. In. Horváth László (szerk.): FejértótólMesszelátó-Sóstóig. Néprajzi tanulmányok Hosszúpályi külterületéről. A Bödi István Falumúzeum Közleményei 2. Hosszúpályi, 2009. 54-74.
9. (Szászfalvi Mártával közösen): Adalékok a tánc megítéléséhez a református egyházi iratokban. Ethnica, 2008. 10/2. 48-52.
10. Társastáncok a magyar paraszti közösségben a 19-20. században. In. Kiri E. – Kovács L. E. – Szilágyi J. (szerk.): NotitiaeIuvenum. Tanulmányok Ujváry Zoltán 75. születésnapjának tiszteletére. Debrecen, 2007. 129-142.

V. Az értekezés tárgyában tartott konferencia előadások

1. A tánc politikuma: Szempontok a nemzeti identitás és a politikai akaratképzés közötti kapcsolat értelmezéséhez a változó táncműveltségben. Elhangzott: Kulturális értékeink a Kárpát-medencében. I. konferencia. Az identitás megnyilvánulási formái a 21. század kezdetén. 2014. febr. 21. Mali Idos (Kishegyes), Serbia. (Nemzetközi konferencia).
2. A táncantropológiai módszer alkalmazásának lehetőségei a nemzeti-etnikai identitás vizsgálatában. Elhangzott: International Research Institute Interdiszciplináris Konferencia. 2013. nov. 29-30. NovéZámky, Slovakia (nemzetközi konferencia).
3. Identitásvizsgálatok a Fekete-Körös völgyi magyarság körében. Elhangzott: Tolerancia és párbeszéd – A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól c. nemzetközi konferencia. 2013. 05.17. Eger.
4. A társastáncok kutatásának eredményei és módszertani tapasztalatai a történeti bihari régióban. Elhangzott: Táncantropológiai és táncfolklorisztikai intenzív kurzus. Szegedi Tudományegyetem, Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék. 2011. december 6. Szeged
5. Szüreti szabadtéri táncalkalmak – Táncfolklorisztikai jellegzetességek Észak-Bihar szőlő- és borkultúrájában. Elhangzott: I. Észak-Bihari Tudományos Néprajzi Konferencia. 2011. október 28. Létavértes.
6. A református egyházi iratok jelentősége a társastáncok hazai kutatásában. Elhangzott: Református Doktorok Kollégiuma Konferencia, Egyházi Néprajzi Szekció. 2009. 08. 27. Budapest.
7. A társastáncok kontextuális táncantropológiai vizsgálatának köröstárkányi esetpéldája. Elméleti alapvetések egy új kutatási terület kialakításához. Elhangzott: Martin György Emlékülés – Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézete. 2009. 05. 05. Budapest
8. Társastáncok Köröstárkányban a 20. század első felében. A társastáncok megjelenésének és a hagyományos táncéletbe történő integrációjának kontextuális elemzése. Elhangzott: Országos Tudományos Diákköri Konferencia Humán Tudományi Szekció. 2009. 04. 16. Szeged
9. A tánc megítélése a református egyházi iratokban. Elhangzott: Református Doktorok Kollégiuma Konferencia, Egyházi Néprajzi Szekció. 2008. 08. 29. Sárospatak

10. Társastáncok Köröstárkányban a 20. század első felében. Elhangzott: Kultúraközi, etnikai, vallási és társadalmi folyamatok kutatása a Fekete-Körös-völgyében c. konferencia. 2008. 05. 26. Debrecen.

VI. A szerző további, megjelent publikációi

1. Közelítések Tiszaug turisztikai rendszerének szociokulturális vizsgálatához. A turizmus és a falusi szállásadás épített környezetének relációja. In. Hegedűs Krisztián – Kovácsné Kaposvári Gyöngyi – Pusztai Gabriella – Pusztai Zsolt: Peremlétben? A Tiszaug néprajzi, történeti, földrajzi kutatása az ezredfordulón. Félúton. Szolnok, 2010. 275-298.
2. A minoritás társadalmi problémakör középiskolai oktatásának empirikus tapasztalatai, a nemzeti és etnikai kisebbségekről oktatás lehetőségei. Néprajzi Látóhatár, 2010. 3. 4-40.
3. Hosszúpályi gyermekjátékdalok. In. Bihari-Horváth László (szerk.): A pályi parasztság hagyományos kultúrája. Észak-Bihar néprajza I. Hosszúpályi, 2010. 165-190.
4. Hosszúpályi zenei élete a Bődi-népdalgyűjtemény tükrében. In. Bihari-Horváth László (szerk.): A pályi parasztság hagyományos kultúrája. Észak-Bihar néprajza I. Hosszúpályi, 2010. 247-285.
5. Kultusz és diplomácia. Szempontok Szent Erzsébet élettörténetéhez. Néprajzi Látóhatár, 2008. 4. 71-90.

VII. A szerző további konferencia előadásai

1. Az etnikai identitás performatív elemei egy esetpélda tükrében. Elhangzott: Fiatal Néprajzkutatók és Kulturális Antropológusok VII. Konferenciája. 2013. 09. 07. BackaTopola, Serbia. (nemzetközi konferencia).
2. A közösségi együttélés magatartásnormái a hagyományos népi életmódban. Elhangzott: Néphagyományőrző Óvodapedagógusok Egyesületének XIV. Tavaszi Szakmai Találkozója. 2012. 04. 13. Gödöllő
3. A Magyar-német diplomáciai relációk kontaktusrendszere 1141 és 1172 között. Elhangzott: Kárpát-medencei Keresztény Tudományos Diákköri Konferencia. Gál Ferenc Hittudományi Főiskola. 2010. április. 29. Szeged

4. A vendégfogadó falusi turizmus helye a Tiszazug turisztikai rendszerében. Elhangzott: Tiszazugi kutató szeminárium előadásai (OTKA K 68902). 2009. 12. 10. Debrecen.
5. A vendégfogadó falusi turizmus és a lakásbelső kapcsolata a Tiszazugban. Elhangzott: Peremlétben? A Tiszazug néprajzi, történeti, földrajzi kutatása az ezredfordulón c. tudományos kutatási program (OTKA K 68902) konferenciája. 2009. 10. 27. Kunszentmárton.